

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ.....เอราวัณ..... จังหวัด.....เลย.....

ข้อมูล ณ วันที่.....๖.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายวิษณุ กุจะพันธ์

๒. เลขประจำตัวประชาชน

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๕๗ ม.๑๐ ตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย

โทรศัพท์๐๘๙-๙๔๐๒๒๗๕.....Facebook วิษณุ กุจะพันธ์

ปีเกิดพ.ศ. ๒๕๐๕

๔. สถานภาพ ☒ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

สถาบันการศึกษา โรงเรียนเลยพิทยาคม

คณะ/สาขาวิชา มนุษยศาสตร์และสังคม

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ ตำแหน่ง ประธานสภาเทศบาลตำบลเอราวัณ

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๔๐๐,๐๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๗.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงเรียนรู้การผลิตมันสำปะหลังอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๓.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ ฐาน ใหม่

เรียนรู้ด้านหม่อนไหม โดยศูนย์หม่อน
เฉลิมพระเกียรติฯ กรมหม่อนไหม

๓.๒ ฐาน เรียนรู้ ด้าน ดิน และ ปุ๋ย โดย

สถานีพัฒนาที่ดินเลย กรมพัฒนาที่ดิน

๓.๓ ฐานเรียนรู้ด้าน วัตถุอันตรายและศูนย์ประสานงานสารวัตรเกษตรอาสา ปี๒๕๖๘ จังหวัดเลย

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๓..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- การลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต โดย สำนักงานเกษตรอำเภอเอราวัณ สถานีพัฒนาที่ดินเลย
- กิจกรรมการผลิตน้ำหมักชีวภาพ ใช้ปรับปรุงบำรุงดินและพืชผลทางการเกษตร
- การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช
- การผลิตปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
- การใช้สารเคมีและวัตถุอันตรายอย่างถูกต้องปลอดภัย (โครงการสารวัตรเกษตรอาสา)

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- การทำเกษตรแบบผสมผสาน
- การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- องค์กรเกษตรและวิสาหกิจชุมชน
- การจัดทำแผนธุรกิจ IFPP
-

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

๑. การผลิตน้ำหมักชีวภาพ

กรมพัฒนาที่ดินหน่วยงานส่งเสริมการใช้ที่ดินอย่างมีศักยภาพ รวมทั้งหาแนวทางแก้ไขปัญหาระบบดินและแหล่งน้ำ เน้นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้งานเพื่อลดรายจ่าย ปรับปรุงบำรุงดินและพืชให้ดีขึ้น ซึ่งทำงานบูรณาการร่วมกันกับสำนักงานเกษตรอำเภอเอราวัณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชนตำบลเอราวัณ ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จและสามารถขยายผลการดำเนินงานไปสู่กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่และเกษตรกรทั่วไปในพื้นที่ได้

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

- เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินเลย มาให้องค์ความรู้ด้านดินและการจัดการดินเบื้องต้นกับสมาชิกแปลงใหญ่ในพื้นที่ศพก. รวมทั้งคุณสมบัติของสารเร่ง พด.๑-๗ ที่กรมพัฒนาที่ดินเน้นส่งเสริมและสนับสนุนให้สำนักงานเกษตรอำเภอนำมาแจกจ่ายให้เกษตรกรในพื้นที่

- การฝึกปฏิบัติ สถานีพัฒนาที่ดินเลย ได้จัดทำโครงการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต และใช้น้ำหมักชีวภาพร่วมกับกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

๕.๑ มีการประชุมหารือแนวทางการขับเคลื่อนแผนการพัฒนารายศพก. โดยประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ และนำข้อมูลการจัดทำแผนนำเสนอ คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ / ประสานหน่วยงานในพื้นที่ เทศบาล/อบต. หน่วยงาน ภาครัฐเครือข่ายต่างๆในพื้นที่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

- มีการบูรณาการจัดทำแผนการขับเคลื่อนผ่านคณะทำงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการในสังกัดกระทรวงเกษตร ฯ และภาครัฐเครือข่ายในพื้นที่

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เริ่มต้นจากการทำไร่มันสำปะหลัง และได้รับโอกาสจากสำนักงานเกษตรอำเภอเอราวัณ /สำนักงานเกษตรจังหวัดเลยชักชวนให้เข้าร่วมกลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลังจัดตั้งเป็นแปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลเอราวัณเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อได้รับการสนับสนุนทั้งด้านองค์ความรู้และปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สามารถนำองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรของตนเองจนประสบผลสำเร็จและสามารถขยายผลถ่ายทอดไปสู่เกษตรกรรายอื่นๆได้ เนื่องจากตัวเกษตรกรเป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเอราวัณ จึงได้ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และจุดประสานงานการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรในระดัพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ผลผลิตสินค้าเกษตร (มันสำปะหลังและอ้อยโรงงานตกต่ำ เนื่องจากสภาพปัญหาดินเสื่อมโทรมและการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็นสำหรับพืชจึงได้ทำการนำดินไปตรวจวิเคราะห์และปรับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน รวมทั้งการปรับปรุงบำรุงดินตามแนวทางคำแนะนำของสถานีพัฒนาที่ดินเลย

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

- การตรวจวิเคราะห์ดิน โดย ศดปช.ตำบลเอราวัณ/สถานีพัฒนาที่ดินเลย
- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- การใช้ท่อนพันธุ์สะอาดปลอดโรค

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การนำระบบน้ำหยดมาใช้ในแปลงมันสำปะหลังเพื่อลดปัญหาพืชประสบภัยแล้ง ขาดน้ำ ชักการเจริญเติบโต

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและปลอดโรค
- การนำเทคโนโลยีมาใช้ในแปลงปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรต้นแบบ ได้แก่ การใช้ระบบน้ำหยดในแปลงปลูกมันสำปะหลังช่วยให้ปัญหาพืชประสบภาวะแล้งขาดน้ำลดลง และพืชเจริญเติบโตดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ
- การนำเครื่องจักรและเทคโนโลยีมาใช้ในแปลงช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานและช่วยให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ท้นเวลาในการผลิตในแปลงได้เป็นอย่างดี

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๓.๑ การตรวจวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

(๑) การเก็บตัวอย่างดิน

- ใช้เก็บตัวอย่างดินหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตไปแล้ว จำนวน ๑๕ จุด/แปลง/พืช
- พืชไร่เก็บลึก ๑๐-๑๕ เซนติเมตร (พืชไร่ยกดิน) จำนวน ๐.๕-๑ กิโลกรัม
- นำมาแบ่งเป็น ๔ ส่วน เท่าๆกันและคัดให้เหลือ ๑ ส่วน เพื่อใช้เป็นตัวแทนของดินทั้งแปลง จากนั้นนำไปวางในถุงพลาสติก กระจายออกให้ทั่วผิวก้นในที่ร่มจนแห้ง
- นำดินที่ได้ใส่ถุงพลาสติก เขียนข้อมูล ชื่อ-สกุล พืชที่ปลูก จำนวน ...ไร่ ส่งตรวจกับ ศดปช.และหรือ สถานีพัฒนาที่ดินเลย เพื่อทำการวิเคราะห์หาความต้องการธาตุอาหารในดินของแปลงนั้นๆ

(๒) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ดำเนินการดังนี้

- ผลตรวจวิเคราะห์ดินที่ได้ (ตัวอย่าง)

พืชเดิม มันสำปะหลัง จำนวน ๔ ไร่

ชุดดิน CK (เชียงคาน)

ค่าความเป็นกรด - ด่าง PH ...๖.๕.....

ไนโตรเจน N ผลวิเคราะห์ต่ำ.....

ฟอสฟอรัส P ผลวิเคราะห์ปานกลาง....

โพแทสเซียม K ผลวิเคราะห์ต่ำ.....

คำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินสำหรับแปลงมันสำปะหลัง ดังนี้

ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ในอัตรา/ไร่ ดังนี้

๔๖-๐-๐ จำนวน ๓๒ กิโลกรัม/ไร่

๑๘-๔๖-๐ จำนวน ๙ กิโลกรัม / ไร่

๐-๐-๖๐ จำนวน ๒๗ กิโลกรัม /ไร่

ซึ่ง นายวิชณุ กุจะพันธ์ ประธานแปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลเอราวัณ และสมาชิก ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ศดปช. จะใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ในเรโซปุ๋ยที่ ๒:๑:๒ ผสมปุ๋ยใช้เองสูตร ๒๒-๙-๒๔ ที่ผ่าน มาประสบผลสำเร็จเหมาะสมในการเจริญเติบโต และเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังมากขึ้น และช่วยในการลดต้นทุน เนื่องจากการนำแม่ปุ๋ยมาผสมใช้เองและแนะนำสมาชิกแปลงใหญ่มันสำปะหลังและแปลงใหญ่อ้อยโรงงานในพื้นที่ ถือเป็นเกษตรกรต้นแบบของอำเภอเอราวัณที่ประสบความสำเร็จและน่ายกย่องเป็นแบบอย่างได้เป็นอย่างดี

หมายเหตุ : ใส่ปุ๋ยครั้งเดียวหลังปลูก ๑-๓ เดือน หรือหลังกำจัดวัชพืชครั้งแรก โดยใส่ สองข้างของต้นมันสำปะหลังเมื่อดินมีความชื้น แล้วต้องกลบปุ๋ยด้วย

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)มันสำปะหลัง..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๗.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)อ้อยโรงงาน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๓๘.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)ไก่พื้นเมือง..... จำนวน.....๒๐๐.....(ตัว)

๓.๒)ไก่ไข่..... จำนวน.....๒๐.....(ตัว)

๓.๓) จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)ไม่ผล..... จำนวน.....๒๐.....(หน่วย.....ต้น.....)

๔.๒)ไม้ยืนต้น..... จำนวน.....๕๐.....(หน่วย.....ต้น.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....มันสำปะหลังระบบน้ำหยด...มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเตรียมดิน/เตรียมพื้นที่ (ไถพรวน/ยกร่อง) เป็นเงิน ๗๕๐ บาท/ไร่

๑.๒) ค่าท่อนพ่นธู่มันสำปะหลัง เป็นเงิน ๘๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (สำหรับรองพื้น) เป็นเงิน ๔๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๒๒-๙-๒๔ (๕๐ กก.) เป็นเงิน ๑,๐๕๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่าจ้างแรงงานฉีดพ่นสารกำจัดวัชพืช เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่

๑.๖) ค่าสารกำจัดวัชพืช (๔ ลิตร) เป็นเงิน ๔๐๐ บาท/ไร่

๑.๗) ค่าเก็บเกี่ยวและค่าขนส่ง (ต้นละ ๓๕๐ บาท) เป็นเงิน ๒,๑๐๐ บาท

๑.๘) ค่าระบบน้ำหยดพร้อมอุปกรณ์ติดตั้ง เป็นเงิน ๓๕๐๐ บาท)

(๑) รวมต้นทุนการผลิต ๙,๒๐๐ บาท/ไร่
ผลผลิต ๖,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ราคาเฉลี่ยที่ ๒.๕๐ บาท

(๒) รายได้ ๑๕,๐๐๐ บาท/ไร่

รายได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่าย รายการ(๒)-(๑) เป็นเงินรายได้ ๕,๘๐๐ บาท/ไร่

ทั้งนี้ เกษตรกรปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๒๗ ไร่จะมีรายได้หลังหักค่าใช้จ่าย เป็นเงิน ๑๕๖,๖๐๐ บาท โดยรายได้จะแปรผันตามผลผลิตและราคาขายในแต่ละปี

หมายเหตุ - ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังปีที่๑ (รวมระบบน้ำ)

- ต้นทุนการผลิตปีที่ ๒-๕ จะลดลงเนื่องจากไม่มีต้นทุนเรื่องระบบน้ำ

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ไม่มี

เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้างจากการจำหน่ายไข่ไก่.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๕๐๐.....บาท/สัปดาห์ (ไม่แน่นอนขึ้นกับผลผลิตที่ได้)

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ มาจากการจำหน่ายไก่พื้นเมือง

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๕๐๐-๑,๐๐๐.....บาท/เดือน (ไม่แน่นอนขึ้นกับผลผลิตที่ได้)

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชหลักมันสำปะหลัง รายได้.....๑๕๖,๖๐๐...../ปี

พืชหลัก อ้อยโรงงาน รายได้.....๔๑๘๐,๐๐...../ปี

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๕๙๒,๖๐๐.....บาท/ปี (โดยประมาณ)

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- ต้นแบบเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถขยายผลถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่เกษตรกรรายอื่นๆได้

- แหล่งเรียนรู้การจัดการดินและปุ๋ย และโรคแมลงศัตรูพืชให้เหมาะสมสำหรับพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ โดยผ่านกลไก เครือข่าย ศพก. ได้แก่ ศดปช. และศจช. ตำบลเอราวัณ

- แหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยเป็นศูนย์กลางในการประสานการทำงานร่วมกับตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดเลยในการทำงานในพื้นที่

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จะช่วยในการลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดปัญหาสภาพดินมีโอกาสเสื่อมช้าลง และลดเรื่องโลกร้อนจากผลกระทบการใช้ปุ๋ยเคมีในการทำการเกษตรได้

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- การส่งเสริมและสนับสนุนป่าชุมชนในพื้นที่รอบๆ ศพก. เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ก่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี
- การส่งเสริมการลดพื้นที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยวและหันมาทำการเกษตรแบบผสมผสานในพื้นที่ บางส่วนจะช่วยให้การลดปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ลดปัญหาภาวะโลกร้อน และลดปัญหาการเผา ฝุ่นPM๒.๕ ลง ได้เป็นอย่างดี

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบ นายวิชณุ กุจะพันธ์ ประธาน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ท่านมีตำแหน่งทางสังคมได้แก่ ประธานสภาเทศบาลตำบลเอราวัณ และ ประธาน ศบทต.ตำบลเอราวัณ สถานะด้านการสนับสนุนงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ ประธาน ศพก. / ประธานแปลงใหญ่ระดับอำเภอ / ประธานแปลงใหญ่มั่นสำปะหลังตำบลเอราวัณ/ประธานศจช.ตำบลเอราวัณ และ ประธานน้ำทรัพยากรภาค ๔ ซึ่งตำแหน่งและความรู้ความสามารถของท่านเป็นที่ยอมรับและประจักษ์ในผลงานด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรในพื้นที่เป็นอย่างดี

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- จุดประสานงานหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานในพื้นที่
- วิทยากรด้านบัญชีครัวเรือน
- วิทยากรด้านการจัดการศัตรูพืช
- วิทยากรด้านต้นแบบการผลิตมันสำปะหลังอย่างมีประสิทธิภาพ
- วิทยากรด้าน อาสาสมัครวัตรเกษตรอาสาประจำอำเภอเอราวัณ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- การให้การช่วยเหลือด้านความเดือดร้อนในการทำการเกษตร เช่น โรคและแมลง รวมทั้งช่วยเหลือกรณีเกษตรกรประสบปัญหาภัยธรรมชาติผ่านกลไกการทำงานร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอเอราวัณ และเทศบาลตำบลเอราวัณ (ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- จุดถ่ายทอดความรู้กรมวิชาการเกษตร
- จุดถ่ายทอดความรู้กรมพัฒนาที่ดิน
- จุดอบรมและถ่ายทอดความรู้กรมประมง
- จุดอบรมและถ่ายทอดความรู้กรมปศุสัตว์
- จุดอบรมและถ่ายทอดความรู้กรมส่งเสริมการเกษตรและภาคีเครือข่ายอื่นๆในพื้นที่
- จุดอบรมและถ่ายทอดความรู้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์/ชลประทาน/หม่อนไหม ฯลฯ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- การถ่ายทอดและขยายผลการตรวจวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดย ศพก. และศดปช. ให้กับกลุ่มแปลงใหญ่ฯ และสมาชิกเกษตรกร ทั่วไปในพื้นที่

- การถ่ายทอดความรู้ด้านการอารักขาพืชผ่านศูนย์ ศจช. ในการให้ความรู้และส่งเสริมสนับสนุนการใช้สารชีวภัณฑ์ให้กับสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปในพื้นที่

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- เป็นแหล่งเรียนรู้และจุดประสานงานแบบบูรณาการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมทั้งหน่วยงายภาคีเครือข่ายในพื้นที่ในการทำงานแบบบูรณาการ

- จุดเรียนรู้และให้บริการด้านการเกษตรในพื้นที่

- ศูนย์ประสานรับเรื่องราว/ข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์ในพื้นที่

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- ประธานศูนย์ ศพก. ร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้แก่ ศดปช. /ศจช/แปลงใหญ่/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ/กลุ่มเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้าน ในการบูรณาการทำงานในพื้นที่ร่วมกัน

- เป็นผู้ประสานงานในระดับจังหวัด/ภาค ในหลายหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตร ฯ และหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่ เพื่อผลักดันโครงการ/กิจกรรมมาพัฒนาในพื้นที่อำเภอเอราวัณ

- เป็นผู้มีส่วนสำคัญ มีจิตอาสา เสียสละ ในการทำงานเป็นผู้ขับเคลื่อนการทำงานของศพก.

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- การเป็นแหล่งเรียนรู้หลักด้านการเกษตรในระดับอำเภอ

- ได้ให้บริการด้านการเกษตรและถ่ายทอดความรู้การทำอาชีพการเกษตรให้กับคนในชุมชน

- ได้รับการยอมรับและชื่นชมของคนในชุมชนในการเป็นผู้นำด้านการเกษตรในพื้นที่

- ได้รับการยอมรับและชื่นชมจากหน่วยงานการันตีได้จาก ผลงานและรางวัล เกียรติบัตรที่ได้รับอย่างมากมายในการทำงานพัฒนาในพื้นที่ที่ผ่านมา

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ตำแหน่ง ประธานสภาเทศบาลตำบลเอราวัณ (๒ สมัยซ้อน)

- ตำแหน่ง ประธานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล(ศบกต.)

- ตำแหน่ง ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

เอราวัณ

- ตำแหน่ง ประธานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอำเภอเอราวัณ

- ตำแหน่ง ประธาน ศพก.และแปลงใหญ่ระดับอำเภอเอราวัณ

- ตำแหน่ง เลขานุการศพก.และแปลงใหญ่ระดับจังหวัดเลย

- ตำแหน่ง ประธานด้านบัญชีภาคตอนบน

-ตำแหน่ง ประธานพัฒนาลุ่มน้ำโขง(ตัวแทนระดับจังหวัด)

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- ใช้ที่ดินและทรัพยากรของตนเองมาจัดทำเป็น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มาตั้งแต่ ปี พ.ศ.๒๕๕๙ จนถึงปัจจุบัน

- ทำหน้าที่ประธาน ศพกและประธานแปลงใหญ่อำเภอเอราวัณ ทำงานขับเคลื่อนการทำงานร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“กล้าคิด กล้าทำ ยึดประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตน ”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

ดำเนินการถอดบทเรียนโดยผ่านกลไกการทำงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่ ดังนี้

๑. เกษตรอำเภอเอราวัณ ประธานคณะทำงาน ฯ
๒. ประมงอำเภอเอราวัณ คณะทำงาน ฯ
๓. ปศุสัตว์อำเภอเอราวัณ คณะทำงาน ฯ
๔. ประธาน ศพก.และประธานเครือข่ายศพก.และแปลงใหญ่ คณะทำงาน ฯ
๕. ผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ศพก. คณะทำงาน ฯ
๖. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบ เลขาฯการฯและคณะทำงาน ฯ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- แต่งตั้งคณะทำงาน ฯ
- จัดประชุมร่วมกันพิจารณาฯ ผลการทำงานและประสิทธิภาพการทำงาน of เกษตรกรต้นแบบ ศพก.
- การใช้ วิเคราะห์โดยใช้ SWOT หาดูเด่น - ด้อย โอกาส-อุปสรรค ในการนำมาใช้หาแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหของศพก.ต้นแบบ

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

แบ่งประเด็นปัญหาออกเป็น ด้านต่างๆ ดังนี้

๓.๑ ด้านตัวบุคคล (เกษตรกรต้นแบบ) ดังนี้

- ๓.๑.๑ ภาระหน้าที่ค่อนข้างหลากหลายมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานหรือการทำกิจกรรมในหลายโอกาส
- ๓.๑.๒ เกษตรกรต้นแบบมีตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ทำให้การทำกิจกรรมในพื้นที่ศพก. อาจจะไม่ได้รับความหลากหลาย เพราะภารกิจส่วนใหญ่ค่อนข้างมาก

๓.๒ ด้านสถานที่และทรัพยากรของศพก.

๓.๒.๑ อาคารสถานที่บริเวณ ศพก.มีจำกัดพื้นที่แนบภารกิจกรรมในพื้นที่ทำได้ไม่เต็มที่ และจำกัดการใช้พื้นที่

๓.๒.๒ วัสดุ/อุปกรณ์ที่ได้รับการสนับสนุนหลายปีที่ผ่านมาชำรุด ใช้การไม่ได้ และงบประมาณยังมีจำกัดไม่เพียงพอในการพัฒนาศพก.ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นได้

ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาดังนี้

๑.ด้านบุคคล ด้วยภาระหน้าที่ของเกษตรกรต้นแบบค่อนข้างมาก ทางหน่วยงานต้องทำแผนการพัฒนาให้ชัดเจนในการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับศพก.และต้นแบบ ศพก. จะช่วยลดปัญหาทางงานซ้ำซ้อน และเกษตรกรต้นแบบจัดเวลาที่เหมาะสมได้

๒. การวางตัวบุคคลและมอบหมายการทำหน้าที่แทนเกษตรกรต้นแบบในกรณีที่ไม่ว่างเข้าร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจนจะช่วยแบ่งเบาภาระของเกษตรกรต้นแบบได้

๓. อาคารสถานที่ข้อจำกัดเรื่องพื้นที่แคบไม่เพียงพอในการดำเนินกิจกรรม ทางคณะทำงานฯ มีแผนการขยายพื้นที่กิจกรรมไปยังบริเวณใกล้เคียงที่มีความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ และทรัพยากร อาจจะต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุง ซ่อมแซม ให้มีสภาพพร้อมใช้งานมากยิ่งขึ้น

๔. การขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการมาพัฒนา ศพก.หลัก มีความต้องการให้มีการสำรวจความต้องการหลายๆด้านเช่น วัสดุ/อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความจำเป็นในการมาปรับใช้ในการทำงานและพัฒนาประสิทธิภาพของศพก.จะช่วยให้เกิดการพัฒนาศพก.มากยิ่งขึ้น

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

SCAN ME

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอ เราวัณ จังหวัด เลย

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอ..เราวัณ... จังหวัด....เลย.....

สินค้าหลัก : มันสำปะหลัง

พื้นที่เป้าหมาย :๔๕๖..... ไร่

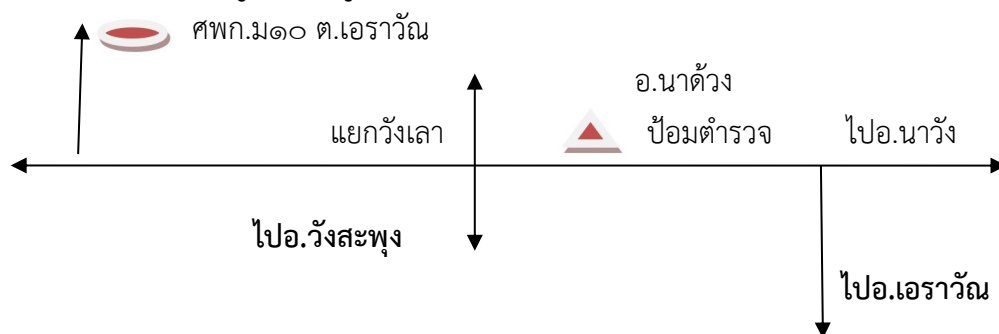
เกษตรกรเป้าหมาย :๔๑..... ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่๑๕๗..... หมู่ที่...๑๐..... ตำบล...เราวัณ..... อำเภอ....เราวัณ.....

จังหวัด.....เลย.....พิกัด: Latitude-..... Longitude-.....

X ...๘๐๗๘๔๑..... Y๑๙๒๕๘๔๖..... zone๔๗Q.....

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายวิษณุ.....กู่จะพันธ์..... อายุ ...๖๐..... ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่...๑๕๗..... หมู่ที่...๑๐..... ตำบล...เราวัณ..... อำเภอ..เราวัณ.... จังหวัด....เลย.

เบอร์โทรศัพท์ :๐๘๙-๙๔๐๒๒๗๕.....

สถานการณ์ของพื้นที่ : พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังลดลง จากเมื่อปี๒๕๕๗ พื้นที่ ๒,๐๐๐ ไร่ เหลือปัจจุบันปี๒๕๖๗ ประมาณ ๒๐๐ ไร่ ลดลง ๙๐% จากเมื่อก่อน เนื่องจากเกษตรกรหันไปปลูกอ้อยโรงงานแทน เพราะว่ามีโรงงานน้ำตาลมาตั้งในพื้นที่ เพิ่มอีก ๒ โรงงาน (น้ำตาลมิตรภูหลวงและน้ำตาลขอนแก่น) ส่วนมันสำปะหลัง การขนส่งไปยังโรงงานโดยตรงลำบากและแหล่งรับซื้ออ้อยไกล(อำเภอเชียงคาน) ห่างจากพื้นที่ปลูกราว ๕๐ กิโลเมตรและราคาผลผลิตตกต่ำ(๒-๓ปีที่ผ่านมา) ทำให้เกษตรกรหันมาปลูกพืชอ้อยโรงงานเพิ่มมากขึ้น แต่หากปัจจุบัน มันสำปะหลังราคาดีขึ้น

และ มี
เครื่องมือ
ในการเก็บ
เกี่ยว ที่
สะดวกขึ้น

มีแนวโน้มการหันกลับมาปลูกมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นในพื้นที่ในอนาคต

แนวทางการพัฒนา : ส่งเสริมและสนับสนุน
ผลิตสูง ต้านทานโรคและแมลงกับเกษตรกร
ทดแทนแรงงาน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพืช
เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การศึกษา
ร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเลย (พืช
การนำไปใช้ประโยชน์ : ไปส่งเสริมและ

ในเรื่องพันธุ์มันสำปะหลังที่ให้ผล
ส่งเสริมผลักดันการใช้เทคโนโลยี
มันสำปะหลัง

วิจัยและทดสอบพันธุ์มันสำปะหลัง
ไร่เลย)

สนับสนุนการผลิตมันสำปะหลังให้

ได้ประสิทธิภาพกับเกษตรกร

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. เทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังให้มีประสิทธิภาพ

๒. การให้บริการตรวจวิเคราะห์ดิน

๓. การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

๔. การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ รวมทั้งการกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน

ฐานการเรียนรู้ : การผลิตมันสำปะหลังอย่างมีประสิทธิภาพ

ฐานการเรียนรู้ : การให้บริการตรวจวิเคราะห์ดิน

ฐานการเรียนรู้ : การผลิตปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ และการผสมปุ๋ยใช้เอง

แปลงเรียนรู้ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

เครือข่าย
เกษตร
รูปสินค้า

ของ ศพก.หลัก : ๑. สวนโกโก้
โคกหนองนา ๓.กลุ่มวิสาหกิจฯ
ทางการเกษตร ปี๒๕๖๕

๒.สวน
แปร์

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร :

นาย

ชัชวาล หมุ่มหมื่นศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙-๙๔๔๓๒๘๓

